

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและการสำรวจ

การวิจัยเอกสาร

ศึกษาประวัติ ความเป็นมาและวิวัฒนาการในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยใช้ข้อมูลจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมตำรวจ โดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ระเบียบ คำสั่ง บันทึกรายงานการประชุม และเอกสารอื่น ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร สรุปลงการสัมมนา หลักสูตร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

การสำรวจ

ในการดำเนินการวิจัยแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 12 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูซึ่งถือเป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ 85 คน

1.2 นักเรียน ศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดปราจีนบุรี ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 399 คน

1.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ไคแก่ ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ ในด้านการศึกษาของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน 12 จำนวน 3 คน

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มประชากรของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวนผู้บริหาร ครูและนักเรียน

ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร-ครู	จำนวนนักเรียน
1. โรงเรียน ทชค.ประชารัฐบำรุง	9	27
2. โรงเรียน ทชค.บ้านจารย์จู่	3	-
3. โรงเรียน ทชค.บ้านเขาสารภี	8	15
4. โรงเรียน ทชค.บ้านใหม่ไทยเจริญ	7	15
5. โรงเรียน ทชค.บ้านตากฟ้า	6	10
6. โรงเรียน ทชค.การบินไทย	10	45
7. โรงเรียน ทชค.บ้านโคกน้อย	10	69
8. โรงเรียน ทชค.บ้านคลองตะเคียนชัย	6	30
9. โรงเรียน ทชค.บ้านทุ่งกบินทร์	6	28
10. โรงเรียน ทชค.บ้านวังสีทอง	6	15
11. โรงเรียน ทชค.บ้านคลองเจริญสุข	8	42
12. โรงเรียน ทชค.บ้านน้ำอ้อม	6	13
รวม	85	399

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในส่วนของการสำรวจ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มี 3 ฉบับ คือ

2.1 แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และภายในโรงเรียน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) โดยสรุปรวบรวมเสนอในรูปความเรียง

2.2 แบบสอบถามสำหรับครู แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมคำ เกี่ยวกับสถานภาพของครู ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมคำ เกี่ยวกับสภาพทางการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ค่านโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา การบริหารโรงเรียน หลักสูตร การเรียนการสอน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า เกี่ยวกับปัญหาทั่วไป และปัญหาทางด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

การให้คะแนน กำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นว่า เป็นปัญหามากที่สุด	5	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหามาก	4	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหาปานกลาง	3	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหาน้อย	2	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย	1	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็น และแนวทางการแก้ไขปัญหาทั่วไป และปัญหาทางด้านการศึกษา

2.3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมคำเกี่ยวกับ
สถานภาพของนักเรียน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม
การศึกษาต่อ ความมุ่งหวังด้านอาชีพและปัญหาทาง
การศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า เกี่ยวกับปัญหา
ทางการศึกษาในด้านการเรียนการสอน

การให้คะแนนกำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นว่า เป็นปัญหามากที่สุด	5	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหามาก	4	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหาปานกลาง	3	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหาน้อย	2	คะแนน
เห็นว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย	1	คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยอาศัยแนวของ เบสท์ (Best)¹ ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

ก. ศึกษาเอกสาร วิทยานิพนธ์ หลักสูตร รายงานการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ
ศึกษาค้นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อหาแนวทางในการสร้าง

¹ John W. Best, Research in Education, (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1981), pp.180-190.

แบบสอบถาม

ข. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ตรวจพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

ค. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขและเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงใหม่ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูและนักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง ที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสตรีวิทยาอุมตัม 3 (บ้านนายาว) อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหาร และครู จำนวน 12 คน และใช้แบบสอบถามนักเรียน จำนวน 20 คน

ง. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรดังนี้²

สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient)

$$= \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{s_i^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ n คือจำนวนข้อสอบทั้งหมด

s_i^2 คือผลรวมของความแปรปรวนของข้อทดสอบแต่ละข้อ

s_x^2 คือความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

ปรากฏว่า ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามผู้บริหารและครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

แบบสอบถามนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .85

---

²ประคอง วรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2525), หน้า 42.

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

3.1 ศึกษาขออนุญาต และขอความร่วมมือจากกองก่ากับการตำรวจตระเวนชายแดน อำเภอรัฐประเท จังหวัดปราจีนบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

3.2 นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปพบครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 484 ฉบับ พร้อมทั้งขอนัดวัน เวลาในการรับแบบสอบถามคืน ระยะเวลาในการแจกแบบสอบถาม เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2531 และได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกโรงเรียน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2531

3.3 รับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่ใช่ได้จำนวน 470 ฉบับ จากผู้บริหาร-ครู จำนวน 85 ฉบับ ได้รับจากนักเรียน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.11 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน

กลุ่มประชากร	แบบสอบถามที่แจกไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร-ครู	85	85	100.00
นักเรียน	399	385	96.49
รวม	484	470	97.11

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ไซคารอยละ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้³

$$\text{การร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 ทราวจให้คะแนนแต่ละข้อความตามน้ำหนักของคะแนนที่กำหนดไว้

4.2.2 นำคะแนนแต่ละข้อความมาคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิตใช้สูตรดังนี้⁴

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

$\sum X$ = ผลรวมของน้ำหนักของระดับความเป็นปัญหาทั้งหมดในแต่ละข้อกระทง

การคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

³ ประคอง กรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2525), หน้า 98.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 94.

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาของโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดนในด้านนโยบาย การบริหาร การเรียนการสอน และปัญหาทั่วไป
ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมารวบรวมสรุปเป็นความเรียง